

Úřad práce ČR

Jméno žáka:

.....

TRH VZDĚLÁVÁNÍ A UPLATNĚNÍ

Prezentace povolání, učebních a maturitních oborů středních škol

Pracovní sešit

Příprava žáků 9. tříd na návštěvu Trhu vzdělávání a uplatnění

Otevírací doba: 10.00 – 16.00 hod.

Vstup: zdarma

Volba povolání

Volba povolání je proces, který by měl probíhat zhruba ve třech etapách:

7. třída – Žák by měl o volbě povolání **přemýšlet**

8. třída – Žák by se měl **rozhodovat**

9. třída – Žák by si měl své rozhodnutí **potvrdit**

K odpovědnému rozhodnutí potřebuješ **mít dostatek informací a času**. To, jakou školu a obor si nakonec zvolíš, závisí především na tobě a tvých rodičích.

Návštěva Trhu vzdělávání a uplatnění by ti měla pomoci v rozhodování při volbě povolání.

Na místě můžeš:

- Seznámit se s celou řadou zajímavých profesí, maturitních/nematuritních studijních nebo učebních oborů.
- Promluvit si pedagogy a studenty středních škol z našeho i sousedních okresů.
- Zjistit, jaké studijní možnosti školy nabízí a získat podrobnější informace o konkrétním oboru, který tě zaujme.
- Vyzkoušet si svůj talent a dovednosti na stáncích s praktickými ukázkami činností.
- Potkat se místními zaměstnavateli, dozvědět se o jaké pracovní pozice mají zájem.
- Poradit se s dalšími odborníky, např. kariérovým poradcem Úřadu práce ČR.

Vstup do světa práce

Výběrem správné profese a odborné školy učiníš svůj první krok v přípravě na budoucí povolání, ve které zřejmě strávíš velkou část svého života.

- V našem regionu je mnoho významných velkých i malých firem či organizací, které vyrábí produkty nebo provádí služby pro celý svět, a které rády zaměstnávají vzdělané pracovníky.
- S dobrou kvalifikací budeš mít mnohem větší šance se uplatnit ve světě práce.
- Čím lepší odborné znalosti, tím lepší možnost kariérového růstu a finančního ohodnocení. Hlavně pro ty, kteří se chtějí ve svém profesním životě dále rozvíjet, převzít vedoucí funkci v nějakém podniku nebo začít podnikat, tzn. stát se samostatně výdělečně činným.

Odborné vzdělání se závěrečnou zkouškou (výučním listem nebo maturitou) je pro mnoho mladých lidí, stejně tak i pro tebe, tím nejlepším způsobem pro **dobry start do pracovního života.**

Prohlídka Trhu vzdělávání a uplatnění

Přijď na trh **se svými rodiči**. Období, ve kterém se rozhoduješ pro svou budoucí profesi, je výzvou i pro ně. Při hledání té správné profese nebo správného vzdělání by ti měli poradit, povzbudit tě a podpořit.

Samozřejmě můžeš na akci přijít také **sám nebo se svou třídou, svými spolužáky, kamarády, sourozenci, prarodiči apod.**

Vyhraď si 2 až 3 hodiny času. V klidu si projdi celý trh, prohlédni si všechny vystavovatele a poté se vrať ke stánkům a profesím, které tě nejvíce zajímají. Halu tak můžeš projít klidně dvakrát i vícekrát, aby ti nic neuniklo.

Plánek akce a seznam vystavovatelů najdeš:

- **na místě, u vstupu do haly**
- **na webových stránkách magistrátu města**

Nezapomeň si s sebou vzít **pracovní sešit!** Tento pracovní sešit je užitečným podkladem pro to, aby sis na trhu prohlédl/a stánky, potažmo profese, které tě zajímají.

Před návštěvou Trhu vzdělávání a uplatnění

ÚKOL PRO TEBE:

Popřemýšlej nad tím, jak na tom aktuálně jsi?

Už vím, chci získat vzdělání v oboru:

.....

Váhám mezi těmito profesemi, obory, školami:

.....

Ještě nevím, pro své rozhodnutí potřebuji:

.....

Je důležité, abys:

- uměl/a popsat profesní oblast, která se ti nejvíce líbí;
- znal/a své silné stránky a věděl/a, na co máš talent;
- věděl/a, jak získáš potřebné informace;
- věděl/a, o kterých profesích se chceš dozvědět více;
- zjistil/a, na kterých školách můžeš tyto profese studovat a u kterých zaměstnavatelů najdeš uplatnění;
- podíval/a se, na kterých stáncích budou prezentovány profese, které tě zajímají;
- připravil/a si dotazy, které chceš při své návštěvě na akci položit;
- zjistil/a, co a kdo ti ještě může pomoci při rozhodování, pokud ani po návštěvě trhu nebudeš mít jasno.

Zhodnocení studijních a profesních předpokladů

Podle čeho vybírám povolání:

- studijní předpoklady, školní výsledky;
- tělesná charakteristika, zdravotní stav;
- zájmy;
- vlastnosti, schopnosti, dovednosti;
- uplatnitelnost v oboru.

Zamysli se nad těmito 5 otázkami:

1) Školní prospěch – jaké mám studijní výsledky?

Výběr školy ovlivňuje samozřejmě to, jak se učíš a jaké máš známky.

- **Máš výborný prospěch** (1 a 2, studijní průměr do 1,6), jsi spíše studijní typ a škola tě baví? Zvaž studium oboru s maturitou (gymnázium, lyceum).
- **Máš dobrý prospěch** (1, 2, max. 3 trojky)? Zvaž studium oboru s maturitou (SOŠ, průmyslovka, obchodní akademie).
- **Není tvůj prospěch ideální** (2, 3, občas i nějaká 4)? Rád/a pracuješ rukama a rád/a vidíš výsledky své práce? Zvaž studium učebního oboru, kde získáš výuční list.

ÚKOL PRO TEBE:

Vypiš si do tabulky 3 předměty, které tě ve škole baví a 3, které nebaví. Může ti to pomoci usnadnit volbu správného směru, podle tvého oblíbeného předmětu.

Předmět, který mě ve škole baví	Předmět, který mě ve škole nebaví
1.	1.
2.	2.
3.	3.

Vypiš do tabulky aspoň 3 povolání, která mohou souviset s tvým oblíbeným předmětem.

Povolání podle mého oblíbeného předmětu
1.
2.
3.

2) Zdravotní stav – odpovídá mému vysněnému povolání?

Každé povolání musíš vyhodnotit z hlediska svého zdravotního stavu. Mnoho povolání je fyzicky nebo psychicky náročných.

Máš nějaké zdravotní omezení?

Onemocnění omezující výkon vybraného povolání, najdeš na stránkách Národní soustavy povolání: <https://nsp.cz>.

Obory pro žáky se zdravotním postižením najdeš na: <https://www.infoabsolvent.cz>, záložka BEZ BARIÉR až na trh práce.

Součástí přihlášky na střední školu bývá doložení zdravotní způsobilosti. Může se stát, že ti lékař studium zvoleného oboru ze zdravotních důvodů nedoporučí.

3) Zájmy – jaké jsou mé zájmy?

Při rozhodování o budoucím povolání je nejdůležitější sebepoznání. Zamysli se nad sebou samým, kdo jsi a kým chceš nebo můžeš být. Tvé zájmy mohou výběr profese značně ovlivnit.

Které povolání by mohlo souviset s tvými zájmy? Co děláš rád/a?

Příklady: rád/a maluji, starám se o zvířata, jezdím na koni, sázím kytky, sportuji, hraji na hudební nástroj, zpívám, něco vysvětluji, poslouchám problémy ostatních, pomáhám lidem, pečuji o životní prostředí, zajímám se o IT a techniku, mám rád chemii/fyziku, jdou mi cizí jazyky apod.

ÚKOL PRO TEBE:

Vypiš si do tabulky své zájmy a koníčky. Může ti to pomoci usnadnit volbu správného směru podle tvých zájmů.

Co mě v životě baví (jaké mám zájmy, koníčky)

4) Vlastnosti, schopnosti, dovednosti – jaké jsou ty mé?

Vlastnosti – jaký/á jsem: společenský, upřímný, starostlivý, ochotný, vytrvalý, důvěřivý, pečlivý, roztržitý, netrpělivý...

Schopnosti – jaké mám předpoklady k určité činnosti: paměť, zručnost, orientace na detail, prostorová představivost, kreativita, empatie...

Dovednosti – co umím: IT a digitální dovednosti, jazykové, matematické, prezentační, komunikační, organizační...

ÚKOL PRO TEBE:

Vypiš si do tabulky, jaké jsou tvé vlastnosti, schopnosti, dovednosti, jaký/á jsi a co umíš.

Jak se vidím já

Tvoje předpoklady k nějaké činnosti dovedou často dobře zhodnotit tví nejbližší (rodiče, prarodiče, sourozenci, kamarádi, učitelé, ...).

ÚKOL PRO TEBE:

Zeptej se svých nejbližších, jak tě vidí oni, jaký/á jsi a co umíš.

Jak mě vidí ostatní

5) Postavení vybraného povolání na trhu práce – uplatnitelnost v oboru?

Pokud již máš představu o tom, který obor bys chtěl/a studovat, zamysli se nad tím, v jaké profesi své studium uplatníš.

- Zeptej se přímo střední školy, u jakých firem a institucí se její absolventi nejčastěji uplatňují (v rámci Trhu práce a uplatnění, ve škole v rámci Dne otevřených dveří).
- Získej maximum informací o firmách a organizacích v rámci školních exkurzí, na webových stránkách firem, prostřednictvím známých, kteří tam pracují, od rodičů, učitelů aj. Získej představu o konkrétních společnostech, současné nabídce volných míst, platu/mzdě, možnostech kariérového růstu apod.
- Vezmi také v úvahu, že některá povolání mohou být na regionálním trhu práce více či méně žádaná.

V našem regionu se lidé nejvíce uplatňují v těchto oborech:

strojírenství, elektrotechnika, informační technologie, zdravotnictví, sociální služby, řemeslo.

Nároky a požadavky na jednotlivá povolání

Chceš se ujistit, zda tvé schopnosti a předpoklady jsou vhodné pro vybranou oblast studia, školu nebo povolání? Chceš mít představu, na jakou práci se hodíš?

Každé povolání vyžaduje jiné osobnostní předpoklady a požadavky na vzdělávání. Popisy jednotlivých povolání získáš na stránkách **Národní soustavy povolání** www.nsp.cz.

ÚKOL PRO TEBE:

Na www.nsp.cz si vyhledej 3 povolání, o kterých nejvíce uvažuješ.

Zpracuj požadavky na vlastnosti, schopnosti (měkké kompetence) a kvalifikaci daných povolání, zapiš si do tabulky.

Pak si poznamenej své vlastnosti a schopnosti, které bys mohl/a v tomto povolání uplatnit. Porovnej údaje, tzn. popřemýšlej, jestli požadované vzdělání a dovednosti u povolání, které tě zaujme, odpovídají tvým schopnostem a možnostem.

Povolání	1.	2.	3.
Požadované vlastnosti, schopnosti			
Mé vlastnosti, schopnosti vhodné pro toto povolání			
Požadované minimální vzdělání			

Příklad: Kuchař/kuchařka

- schopnost sestavit jídelní lístek, vytvořit vhodnou skladbu pokrmů, objednat potřebné suroviny;
- schopnost připravit a upravit pokrmy;
- schopnost plánovat, dodržet pracovní postupy, udržovat pořádek a čistotu na pracovišti;
- kreativita, pečlivost, schopnost učit se novým postupům;
- minimální požadované vzdělání: střední s výučním listem.

Užitečné webové stránky pro volbu profese

- Informace o skupinách oborů, **seznamy povolání s popisy**, uplatnitelnost zvoleného oboru v rámci našeho kraje, včetně průměrného výdělku najdeš na:

www.muizivotposkole.cz

(Tato aplikace obsahuje mimo jiné i finanční část, kde můžeš zjistit, jaké náklady tě v životě čekají, jak umíš hospodařit, jestli tě vybraná profese uживí.)

- Pokud nemáš představu o některých profesích a pracovních prostředích, podívej se na **videoukázky povolání**. Najdeš je na stránkách:

www.infoabsolvent.cz/VideoObory/

www.remeslojecoool.cz

- Zmapovat tvé vlastnosti, schopnosti, dovednosti a zvolit vhodné povolání ti mohou pomoci **osobnostní a zájmové testy**, např. Profitest a Emiero, najdeš je na:

www.infoabsolvent.cz/Profitest – dozvíš se své nejsilnější stránky a dostaneš doporučení pro další studium.

www.emiero.cz – zjistíš, na které profese se nejlépe hodíš a kterým by ses měl vyhnout.

ÚKOL PRO TEBE:

Udělej si **Emiero** test, který ti napoví při volbě povolání. Vychází z 16 osobnostních typů, které podrobně popisuje. Zvol si **přesný test = 60 otázek** a zapiš si výsledek.

Jsem typ osobnosti:		(4 písmena)
Základní charakteristika	(v bodech)	Vhodná povolání pro mě (3-4)

Význam jednotlivých písmen: I – Introverze, E – Extraverze, S – Smysly (Sensing), N – Intuice (iNtuition), T – Myšlení (Thinking), F – Cítění (Feeling), J – Usuzování (Judging), P – Vnímání (Perceiving).

Výběr oboru studia a střední školy

Při výběru povolání je dobré zamyslet se nad charakteristickými znaky práce, na kterou se během studia budeš připravovat a kterou bys po ukončení vykonával/a.

Charakteristické znaky práce:

- **Pracovní činnosti** – „Co budu dělat?“
- **Pracovní prostředky** – „S čím budu pracovat?“
- **Pracovní předměty, objekty** – „Co vytvářím, zpracovávám?“
- **Pracovní prostředí** – „Kde budu pracovat?“

Další:

- **Pracovní doba** – Po-Pá, o víkendech, na směny...
- **Speciální výhody** – služební automobil, práce z domu...
- **Rizika a nebezpečí** – poškození zraku/sluchu, popálení, úraz el. proudem...
- **Ostatní** – např. mzdové podmínky, společenská prestiž, rozvoj kariéry, cestování atd.

Při volbě školy zvaž tato kritéria:

- **Nabídka oborů** – náročnost, podmínky přijetí, šance na přijetí.
- **Finanční náročnost** – soukromá nebo státní škola.
- **Doprava** – časová náročnost, dostupnost.
- **Prostředí** – město a okolí, sportovní a kulturní vyžití.
- **Vybavení** – učebny, PC, dílny, školní jídelna, bezbariérovost, internát.
- **Stipendium** – možnost získání firemního či krajského stipendia.
- **Zaměření** – sportovní, umělecká apod.

Střední školy a obory najdeš na webových stránkách: www.atlasskolstvi.cz.

Tyto stránky obsahují přehled všech středních škol a oborů vzdělání. Můžeš vybírat školy v našem okrese, kraji i v ostatních krajích České republiky. Podobný přehled nabízí také web www.stredniskoly.cz.

Všichni žáci 9. ročníků základních škol dostanou také **1 výtisk příručky Atlas školství Moravskoslezský kraj** ve škole zdarma (obvykle koncem října).

Který obor si nakonec zvolíš, je jen na tobě. Vybírej podle svých zájmů, schopností a plánů do budoucna, ne pouze podle toho, kam chodí nebo chodil někdo z tvých blízkých.

Pokud už sis některou střední školu vybral (2-3), vážně o ní uvažuješ, určitě se zajdi podívat na **Den otevřených dveří**. Termíny DOD najdeš v Atlasu školství, na webových stránkách jednotlivých středních škol, na stánku vystavující školy v rámci Trhu vzdělávání a uplatnění.

Exkurze u zaměstnavatele ti umožní poznat pracovní prostředí a získat bližší představu o různých povoláních. Firmu, která tě zajímá, můžeš navštívit se svou třídou, během dne otevřených dveří s rodiči nebo si návštěvu domluvit individuálně. Kontakty na zaměstnavatele můžeš získat také na Trhu vzdělávání a uplatnění.

Čtyři mýty o výběru povolání

MÝTUS 1

Existují jen ženská nebo mužská povolání

U drtivé většiny zaměstnání se mezi mužem a ženou nesmí rozlišovat, proto nehraje roli, jestli se na práci hlásí muž nebo žena. **Zákon nezná žádné „ženské“ nebo „mužské“ profese.**

MÝTUS 2

Ženy technické profese nezvládají, hodí se na ně víc muži

Mnoho **žen pracuje úspěšně v technických profesích**. Nadání každé dívky je potřeba posuzovat individuálně, nevybírat povolání dle zažitých představ.

MÝTUS 3

Humanitní obory a měkké profese nejsou pro muže

Mnoho **mužů vyniká v humanitních nebo pečovatelských profesích**. Každý chlapec je jiný, byla by škoda vybírat obor podle stereotypu „mužského“ povolání.

MÝTUS 4

Fyzická práce není pro ženy

V oblasti výběru **povolání nelze rozlišovat podle pohlaví, ale podle skutečných schopností**. Ženy mohou dělat fyzicky náročnou práci, pokud chtějí, a mnohé na to skutečně mají. Zákon pouze definuje váhové omezení u povolání, kde dochází ke zvedání těžkých břemen.

Pamatuj si, že...

- Neexistuje správná škola pro holky a správná škola pro kluky!
- Neexistuje ženské povolání a mužské povolání. Je to prostě povolání!

Proto...

- Při volbě povolání se nerozhoduj podle pohlaví.
- Vyber si studium a povolání podle svých skutečných schopností, a ne podle stereotypních představ o humanitních oborech pro ženy a technických oborech pro muže.
- Vyber si obor studia podle toho, co tě baví i kolik si jednou vyděláš.
- **Dělej to, v čem vynikáš. Je jedno, jestli jsi holka nebo kluk!**

Informace k povolání získané na Trhu vzdělávání a uplatnění

Během přípravy na Trh vzdělávání a uplatnění jsem se rozhod/a pro tato **3 povolání**:

1.	2.	3.

Každé z těchto povolání má tyto **výhody a nevýhody**:

+/-	+/-	+/-

Pokud chceš maximálně využít možností, které trh skýtá, **nestyd' se zajít ke stánku školy nebo firmy a přímo se zeptat na to, co tě zajímá**. Pouvažuj nad otázkami, jak bys mohl/a začít rozhovor? Řekni si, co je pro tebe důležité, jaké informace by ses rád/a dozvěděl/a? Je něco, čemu nerozumíš? Osobně si prověř, zda tvá představa o povoláních odpovídá tomu, co ti řekli u jednotlivých stánků.

Na Trhu vzdělávání a uplatnění **bych se rád/a zeptal/a na**:

Otázka č. 1

.....

.....

Otázka č. 2

.....

.....

Otázka č. 3

.....

.....

Na Trhu vzdělávání a uplatnění **jsem dostal/a tyto odpovědi na mé otázky:**

Odpověď k otázce č. 1

.....

.....

Odpověď k otázce č. 2

.....

.....

Odpověď k otázce č. 3

.....

.....

Dny otevřených dveří škol, které bych rád/a navštívil/a:

1.	2.	3.
Datum:	Datum:	Datum:

Dny otevřených dveří zaměstnavatelů, které bych rád/a navštívil/a:

1.	2.	3.
Datum:	Datum:	Datum:

POZNÁMKY

Na Trhu vzdělávání a uplatnění jsem **získal/a tyto další informace:**

.....

.....

.....

.....

Po návštěvě Trhu vzdělávání a uplatnění

Popřemýšlej, jak jsi na tom s volbou povolání teď?

- ☐ Potvrdila se mi má volba, zjistil/a jsem, že jsem si vybral/a správně.
- ☐ Rozhodl/a jsem se pro změnu, vybral/a jsem si jiné povolání.
- ☐ Narazil/a jsem na povolání, o kterých jsem předtím neuvažoval/a.
- ☐ Získal/a jsem informace, které mi pomohly při rozhodování.
- ☐ Našel/našla jsem povolání, na které se chci připravit.
- ☐ Nenašel/nenašla jsem povolání, na které se chci připravit.
- ☐ Před návštěvou trhu jsem neměl/a žádné plány a trh mě nikam neposunul.

DALŠÍ KROKY

V případě, že jsi označil/a poslední dvě možnosti, stále **váháš** nebo si vůbec **nevíš** rady, jaké povolání a jakou střední školu zvolit, mohou ti pomoci **odborníci, kteří se zabývají kariérovým poradenstvím. Domluv si schůzku s kariérovým poradcem!**

Osobní konzultaci k volbě povolání si můžeš dohodnout spolu s rodičem, případně ty sám. Poradenství k volbě povolání ty poskytne:

1) Výchovný/kariérový poradce na základní škole, kam chodíš.

Jméno a kontakt:

2) Regionální vzdělávací centrum Úřadu práce ČR, KoP Frýdek-Místek

Kontakt na poradce: +420 950 113 485, rvc.fm@up.gov.cz

Informace o službách: up.gov.cz/regionalni-vzdelavaci-centra

Stánek RVC najdeš na Trhu vzdělávání a uplatnění ve Frýdku-Místku i Třinci.

U tohoto stánku můžeš:

- poradit se a dozvědět další informace, kroky, které ti mohou pomoci při volbě povolání;
- domluvit si termín osobní konzultace (návštěvy) na pracovišti RVC.